

Η ΒΡΥΣΟΥΛΑ *

ΜΕΡΟΣ Β'.

Τὸ γραφεῖο τοῦ Στέφανου Μπάλδη : μὲ κομποπρέπεια ὑπέρλεπτη καὶ σοβαρή.
 Ἔχει κάτω ἐπίσημο καὶ μυστηριακό. Θύρα στὸν τοῖχο ἀριστερά· δυὸ θύρες
 στὸν τοῖχο δεξιά: ἡ δεύτερη, στὴ γωνία τῆς κάμαρας, ἀνοίγει πρὸς τὸ διά-
 δρομο τοῦ σπιτιοῦ. Στὴ μέση τοῦ τοίχου τοῦ βάνους, μιὰ πολὺ μεγαλιέτερη
 θύρα μὲ δυὸ φύλλα ποὺ ἀνοίγουνε πρὸς τὰ μέσα. Ἡ θύρα αὐτή, ποὺ τὴ
 βλέπαμε στὴν πρώτη πράξη, εἶναι τῆς ταρρατοσίτσας τοῦ κήπου. Ἀπὸ τὸ κα-
 τῶφλι τῆς μπαίνει κανεὶς μέσα κατεβαίνοντας ἕνα στενὸ σκαλοπάτι,—ἀπαραι-
 τητο στὴ σκηνοθεσία.—Τὸ δωμάτιο εἶναι καμωμένο γιὰ τὴ σιωπὴ καὶ τὴν
 ἀπομόνωση μὲ τὴ σκέψη. Ἔχει σοβαρὰ εὐρύχωρα ράφια βιβλιοθήκης, γε-
 μάτα βιβλία. Μερικὰ ἄλλα βιβλία ὥραῖα δεμένα εἶναι ἄταχτα σπαρμένα σὲ
 μερικὰς καρέκλες. Πρὸς τὴν ἀριστερὴ πλευρά, ἕνα πελώριο γραφεῖο μὲ καλλι-
 τεχνικὰ σκαλισμάτα. Σχεδὸν πρὸς τὸ κέντρο, ἕνα ντιβάνι. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ, μερικὰ
 πολύτιμα φυτὰ σὲ γλάστρες, μερικὰ κομψὰ ἀγαλματάκια συμβολικά, καὶ ἄλλα
 κομψοτεχνήματα.

Εἶναι βράδυ. Ἐνα μόνο ἡλεκτρικὸ φῶς εἶναι ἀναμμένο.

ΣΚΗΝΗ Α'.—*Βαλεντίνος καὶ Ρωμύλος.*

Βαλ. (μπαίνει ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ κήπου. Φορεῖ φράκο καὶ ἄσπρο λαιμο-
 δέτη, μ' ἕνα ἐλαφρὸ καὶ φτωχικὸ παλτουδάκι καὶ μ' ἕνα παλιὸ ψηλὸ
 στὸ κεφάλι, ὅλος φασαρία, καὶ φωνάζει δεξιά καὶ ἀριστερά). Ρωμύλε!
 Ρωμυλάκη! Ρωμύλαρε!... (Χτυπώντας ἀδιάκοπα τὸ ἡλεκτρικὸ
 κουμπι). Ἀθλίε δοῦλε μ' ὄνομα τρισέβαστο!... Κυρία Τερέ-
 ζα!... Κυρία Τερέζα!...

Ρωμ. (μπαίνοντας μὲ τὸ νωθρὸ καὶ ἐπίσημο ὕφος του ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ
 διαδρόμου). Ἀφοῦ ἡ κυρία Τερέζα δὲν ἀπαντᾷ, σημαίνει πῶς
 δὲν εἶναι ἐδῶ.

Βαλ. Δὲν εἶναι δυνατό.

Ρωμ. Βγῆκε ὅξω, βγῆκε ὅξω.

Βαλ. Πότε;

Ρωμ. Σάν ἔφυγε ὁ κύριος Στέφανος, καμιά ὥριτσα ἔπειτα.

Βαλ. Ὡ, ἄλλο τοῦτο πάλι!

Ρωμ. Γιατί; Ἐπρεπε νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδεια ἀπὸ σένα;

Βαλ. Μὴν κάνῃς τὸν ἔξυπνο, καὶ μὴ μοῦ μιλᾷς μὲ τὸ σύ. Σοῦ ἀπα-
 γορεύω νὰ μοῦ μιλᾷς μὲ τὸ σύ, καὶ σὲ προστάζω νὰ σέβῃσαι

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ στῆ σελίδα 379.

στο πρόσωπό μου τὸν ἀρχιγραμματέα τοῦ κορυφαίου τῶν ποιητῶν.

Ρωμ. Μπουνούμ !

Βαλ. Στὴ θέση σου !

Ρωμ. Πάει καλά.

Βαλ. Κούρδισε τὴν ἐπίσημη λιβρέα σου, βρὲ μαμμαλοῦκο, ἀνοιξε τὴ μεγάλη θύρα τῆς βίλλας, ἄναψε ὅλα τὰ φανάρια τοῦ πάρκου καὶ φωταγώγησε τὸ σαλόνι. Εἶναι προσταγὲς τοῦ ἀφέντη σου, πού θὰ γυρίση σπίτι σὲ λίγο, μ' ἓνα πρόσωπο τῆς πιὸ ὑψηλῆς περιωπῆς.

Ρωμ. Καὶ σύ, δὲ θὰ τὴ βάλῃς τὴ λιβρέα σου ;

Βαλ. Ἐξακολουθεῖς νὰ μοῦ μιλάς μὲ τὸ σύ ; !

Ρωμ. (τοῦ γυρίζει τις πλάτες γιὰ νὰ φύγῃ). Ἄϊντε πνίξου !

Βαλ. Αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸ ὑποσχεθῶ, γιὰτὶ ξέρω καλὰ κολύμπι.

Ρωμ. (βγαίνει ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ διαδρόμου).

Βαλ. (μόνος του, βγάζοντας τὸ ψηλό, — μὲ κομικὴ μεγαλοπρέπεια). Στὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ἀνάβω φῶς ἐγώ. (Στρήβει τὸ κουμπὶ τοῦ ἡλεκτροκού. Πολλὲς λαμπίτσες ἀνάβουνε).

ΣΚΗΝΗ Β'. — *Βαλεντῖνος καὶ Τερέζα.*

Τερ. (μπαίνει ἀπὸ τὸ βάθος, γεμάτη συγκίνηση, μὲ τὸ καπέλλο κάπως στραβά φορεμένο, μὲ τὴν ἔξαψη στὴ ὄψη. Βλέπει τὸ Βαλεντῖνο καὶ τρέχει βιαστικὴ κοντά του). Λοιπόν ; ... Λοιπόν ; ... Πέστε μου ... καθήστε νὰ μοῦ τὰ πῆτε, γιὰ τὴν ἐπιτυχία ... γιὰ τὸν ἐνθουσιασμό ...

Βαλ. (πού τοῦ κάνει ἐντύπωση ὁ παράξενος τρόπος τῆς). Καὶ ποῦ τὸ ξέρετε, ἀλήθεια, πὼς εἶτανε ἐνθουσιασμός ;

Τερ. Εἶμαι βέβαιη, σὰ νὰ εἶμουν ἐκεῖ.

Βαλ. Μά, γιὰ νὰ σὰς πῶ ; Ἡ πριγκηπέσσα Χέλλερ δὲ σὰς εἶχε καλέσει ;

Τερ. Ἀπευθείας ὄχι, γιὰτὶ δὲ γνωρίζομαστε. Ὁ Στέφανος ὅμως μὲ εἶχε εἰδοποιήσει πὼς ἡ κυρία ἐκεῖνη εἶχε τὴν εὐγένεια νὰ μὲ περιμένῃ νὰ πάω κ' ἐγώ.

Βαλ. Λοιπόν ;

Τερ. Τὴν τελευταία στιγμή, ὅταν εἶμουν ντυμένη πιά, δὲ θέλησε νὰ μὲ πάρῃ μαζί του.

Βαλ. Δὲ θέλησε ; !

Τερ. Ἡ τουαλέττα μου δὲν εἶτανε ἀρκετὰ κομψή, δὲν εἶτανε ἀρκετὰ τῆς μόδας. Τοῦ φάνηκα σὰ δούλα.

Βαλ. Σὰς τῶπε πὼς τοῦ φανήκατε σὰ δούλα ;

Τερ. Μοῦ τῶπε, ναί.

Βαλ. Αὐτὸς ὁ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος φέρνεται σὲ σὰς μὲ μιὰ προστυχία, ἀσυχώρητη !

Τερ. Ὅχι, Βαλεντῖνε. Ἐχετε ἄδικο. Ἄ ! πρέπει νάχουμε ὑπ' ὄψη πὼς κανένας μας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νά'ναι αὐστηρὸς ἀπέναντί του, γιὰτὶ κανεὶς μας δὲν εἶναι ἄξιος νὰ τὸν κρίνῃ

Κ' ἔπειτα, πῶς μπορῶ νὰ τὸν κατακρίνω πού μ' ἐμπόδισε νὰ κάμω ἄσκημη φιγούρα; Ἡ πριγκηπέσσα; γιὰ νὰ τὸν τιμήσῃ; θάχε καλέσει στὸ σαλόνι της τοὺς πιὸ διαλεχτοὺς ἀπὸ τοὺς γνωρίμους της. Τί θὰ λέγανε γιὰ μένα καὶ γιὰ τὸ Στέφανο, ἂν πῆγαινα νὰ παρουσιαστώ ἔτσι κακοντυμένη;

Βαλ. Μὰ τότε μὴν κάθεστε νὰ τσιγκουνεύεστε καὶ τὸ μονόλεφτο ἅμα πρόκειται γιὰ τὸν ἑαυτό σας! Πέστε τοῦ Στέφανου νὰ σᾶς δώσῃ μερικὰ χιλιόφραγκα, καὶ νὰ παραγγείλετε τουαλέττες στὸ Παρίσι.

Τερ. Στὸ Παρίσι, ὄχι. Μὰ σὲ μιὰ καλὴ μοδίστρα, ναί. Καὶ φρόντισα κιόλα. Παράγγειλα μιὰ τουαλέττα πρώτης γραμμῆς! Τώρα πού ὁ Στέφανος ἔχει νὰ κάμῃ μὲ τὸ μεγάλο κόσμο, θέλω νάμαι ἔτοιμη. Ἐγὼ δὲ θὰ τὸν ἐνοχλήσω ποτέ· μ' ἂν καμιά φορὰ μὲ πάρῃ μαζί του, καταλαβαίνετε, θὰ χαρῶ πολὺ.

Βαλ. Καὶ πότε τὴν παραγγείλατε αὐτὴ τὴν τουαλέττα;

Τερ. Ἀπόψε.

Βαλ. Πῶς, πῶς; ! Γι' αὐτὸ βγήκατε ἀπόψε;

Τερ. Ναί.

Βαλ. Καὶ δὲν μποροῦσατε νὰ περιμείνετε ὥς αὔριο; Τρέξατε στὴ μοδίστρα μὲ τὴν ἴδια βία πού τρέχει κανεὶς στὸ δοντογιατρὸ γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ δόντι πού τὸν πεθαίνει στὸν πόνο;

Τερ. (ἀποσβολωμένη, σὰ νὰ θέλῃ νὰ δικαιολογηθῇ). Ἄμα ἔμεινα μόνη, ἐννοίωσα τὸν ἑαυτό μου τόσο στενοχωρημένο, τόσο ἐξευτελισμένο... Ἐκεῖνο τὸ ἄσκημο φόρεμα, πού μοῦ στέρησε τὴν ἀπειρη χαρὰ πού θ' ἄβλεπα νὰ δοξάζεται ὁ Στέφανός μου, μὲ βάραινε ἀπάνω μου, μ' ἔπνιγε, μ' ἔκανε νὰ συλλογίζουμαι τὴ μικρότητά μου, τὴν ἀναξιοσύνη μου... Τὸ τράβηξα καὶ τ' ὀβγαλα μὲ λύσσα, τὸ κομμάτιασα, τὸ κουρέλιασα, καὶ ὕστερα... ὕστερα δὲν ξέρω... θαρρῶ πῶς ἔκλαψα. Θαρρῶ ἀκόμα πῶς μούρθε ζάλη... πῶς λιγοθύμισα... Δὲ θυμοῦμαι. Τὸ βέβαιο εἶναι πῶς βρέθηκα χάμου ξαπλωμένη, μονοκόμματη, μὲ τὰ χέρια στὸ στήθος, σὰν πεθαμμένη στὸ φέρετρό... Εἶχα μεγάλο βάρος στὸ κεφάλι, κ' ἕναν πόνο δυνατὸ ἐδῶ... (Ἀγγίζει πίσω τὸ ἰνίο). Ἐννοιωθα κάτι, σὰν ἀόριστη περιέργεια νὰ ξαναδῶ γύρω μου τὰ ἴδια πράγματα πού εἶτανε πρώτα... Μοῦ φαινότανε σὰ νὰ γύριζα στὴ ζωὴ ἔπειτ' ἀπὸ μακρινὸ ταξίδι. Καὶ ἅμα μπόρεσα καὶ σηκώθηκα, μούρθε ἀμέσως ἡ ἰδέα νὰ πάω σὲ μιὰ μοδίστρα. (Σὰν παραλογισμένη). Πῆγα, νά το. Γιατί τὸ βρίσκετε τόσο παράξενο;

Βαλ. Δὲν τὸ βρίσκω τόσο παράξενο, ὅσο πού μὲ βάζει σὲ συλλογὴ. Μερικὲς μέρες τώρα εἶστε τόσο εὐερέθιστη, τόσο ὑπερβολικὴ σ' ὅ,τι κάνετε... Ὁ λόγος εἶναι πού ἀνάψατε, πήρατε φωτιά μὲ τὶς πρώτες αὐτὲς ἐπιτυχίες τοῦ Στέφανου, καὶ μάλιστα πού ὑποφέρετε παραπολὺ μὲ τὴ στάση πού ἔχει ἀπέναντί σας.

Τερ. (θέλοντας νὰ κρυφθῇ). Ποιὸς σᾶς εἶπε πῶς ὑποφέρω ἐγώ;

Βαλ. Τὸ βλέπω, γιατί ἄρχισε καὶ παθαίνει κ' ἡ ὑγεία σας· καὶ

δίχως νὰ τὸ θέλετε σεῖς, ἡ ἴδια μοῦ τῷπατε μὲ τὰ περιστάτικα
 πού μοῦ διηγηθήκατε.

Τερ. Μά, τὸ νου' σας, παρακαλῶ ! Νὰ μὴ μάθῃ ὁ Στέφανος. . .

Βαλ. Μείνετε ἡσυχῇ. Θαρρεῖτε πὼς θὰ τολμοῦσα νὰ ἐπιστήσω τὴν
 προσοχή του στὰ ἐπεισόδια τῆς ταπεινῆς γῆς ἐδῶ χάμου, τώρα
 πού ἡ πριγκηπέσσα Χέλλερ τονὲ βάφτισε μεγάλο ποιητή ;

Τερ. (βγάζοντας τὸ καπέλλο της). Καὶ ὡς τόσο δὲ μοῦ εἶπατε τίποτ'
 ἀκόμα. Πέστε μου, πέστε μου : εἶναι . . . εὐχαριστημένος ; . . .
 εἶναι εὐτυχής ;

Βαλ. Μά, μοῦ φαίνεται ! Τοῦ κάμανε ἀποθέωση. Τί παραπάνω
 μπορούσε νὰ θέλῃ ;

Τερ. Καὶ τὴν ἀξίζε τὴν ἀποθέωση !

Βαλ. Δὲν εἶναι ἀπίθανο. Ἐγὼ νὰ σᾶς πῶ, τοὺς στίχους τοὺς δὲν
 τοὺς ἐννοιωθα ποτέ· καὶ ἀπόψε, πού τοὺς ἀπάγγειλε καὶ μόνος
 του, ἀκόμα λιγώτερο ! Μά, αὐτό, δὲ σημαίνει τίποτα.

Τερ. Οὔτε σᾶς οὔτε μένα ἔχει ἀνάγκη ὁ Στέφανος νὰ τὸν καταλα-
 βαίνουμε. Ἄν ἔγραφε γιὰ μᾶς τοὺς καθόμοιρους, δὲ θᾶχε τὴ
 μεγαλοφυΐα πού ἔχει.

Βαλ. Ἀπόψε ὅμως, στῆς πριγκηπέσσας, ἔ, ἔ ! εἶτανε μεγάλοι καὶ
 τρανοί ! Κ' ἓνας ὑπουργὸς ἀκόμα !

Τερ. Ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ;

Βαλ. Ὁχι, κυρία μου. Εἶτανε ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν.

Τερ. Πὼς γίνεται αὐτό ;

Βαλ. Σᾶς βεβαιῶνω πὼς εἶτανε ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν.
 Ἄμα ἀποδιάβασε ὁ Στέφανος τὸ πρῶτο ᾄσμα ἀπὸ τὸ ποίημα
 πού γράφει τώρα καὶ τὸ λέει, μοῦ φαίνεται, «Τὸ Ποίημα τῆς
 Δύναμης», ὁ ὑπουργὸς εἶπε αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ λόγια : «Γιὰ
 ἓνα πολιτισμένο ἔθνος, τὸ ποίημά σας ἀξίζει ὅσο ἓνας στρατὸς
 ἀπὸ πεντακόσιες χιλιάδες ἄντρες !» Λοιπόν, εἶτανε ὁ ὑπουργὸς
 τῶν Στρατιωτικῶν, τί διάολο !

Τερ. Πέστε μου καὶ τᾶλλα, Βαλεντίνε. Πολὺς κόσμος, δὲν εἶν' ἔτσι ;

Βαλ. Κόσμο νὰ σαστίσης ! Αὐτὴ ἡ πριγκηπέσσα, πού δὲν ξέρουμε
 ποῦθε μᾶς ἦρθε, σὲ δυὸ τρία χρόνια μέσα κατάρθωσε νὰ ὑπο-
 τάξῃ τὴ μισὴ οἰκουμένη. Εἶτανε δημοσιογράφοι, λόγιοι, καλλι-
 τέχνες κάθε λογῆς, ἓνας ἐκδότης φερμένος ἐπίτηδες ἀπ' τὸ
 Μιλάνο, κάμποσες ντουζίνες πρίγκηπες καὶ μαρκέζοι, καὶ μιὰ
 παρέα ἀπὸ νέους πού τοὺς λένε αἰστέτηδες, πού μὲ τὰ
 μούτρα τοὺς τὰ χλωμοπράσινα, τὰ ξουρισμένα-βερνίκια ! καὶ
 μὲ τὰ μάτια τοὺς τὰ γλαρωμένα πρὸς τὸν οὐρανό, μοιάζανε
 κορίτσια δεκάξῃ χρονῶ, —κ' ὅστερα πλῆθος κυρίες, νὰ σοῦ
 φύγῃ τὸ μυαλό ! Κυρίες ξεστηθιασμένες ὡς ἐδῶ . . . (δείχνει ὑπερ-
 βολικὰ χαμηλὰ τὸ στήθος του) —πού σὲ κάνανε καὶ σ' ἐπιανε ζᾶλη.
 Κ' ἔπρεπε νὰ βλέπατε πὼς ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος ἔχασκε γύρω
 στὸ Στέφανο. . .

Τερ. (μεθώντας πιά ἀπὸ τὴ διήγησή του, ὅλη περιέργεια). Καὶ κείνη,
 ἐκείνη, ἡ πριγκηπέσσα ;

Βαλ. Φανταστήτε μιὰ βασίλισσα σκυμμένη μοστὰ σ' ἓναν αὐτοκράτορα !

Τερ. Κατὰ βάθος, θὰ εἶναι ἄγγελος !

Βαλ. Πολὺ κατὰ βάθος.

Τερ. Πολὺ ὁμορφη, λένε, καλλονή !

Βαλ. Αἶ, δὲν εἶναι κι ἄσκημη... Ἄλλωστε, θὰ κρίνετε μόνη σας, γιατί σὲ λίγο (μ' ἐπισιμότητα) θὰ τὴ δῆτε ἐδῶ.

Τερ. Ὡθρθη ἐδῶ ἀπόψε ; ! (Χτυπώντας τὰ παλαμάκια σὰν παιδάκι). Τί χαρά, τί εὐτυχία, Βαλεντίνε !... (Ἀλλάζοντας τόνο). Μὰ ὄχι, μὲ παίρνετε στὸ χέρι...

Βαλ. Κυρία Τερέζα ! Πῶς σᾶς πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ πῶς μπορῶ ἐγὼ νὰ ἐπιτρέψω στὸ ἑαυτὸ μου νὰ σᾶς χοροῦδῃ ; Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπλούστατο. Ἡ πριγκηπέσσα Χέλλερ ἔχει ἐκφράσει τὴν ἐπιθυμία νὰ φέρῃ σπῆτι του μὲ τὴν ἁμαξά της τὸν ποιητὴ καὶ νὰ δῇ τὸ γραφεῖο του αὐτὴ τὴν ἀξιωματικὴν ἐσπέρα : ἐκεῖνος τὸ δέχτηκε... καὶ... δὲν ἔχει ἄλλο.

Τερ. Λοιπόν, εἶν' ἀλήθεια βέβαιο πὼς θ' ὦθρη ;

Βαλ. Βεβαίωτατο !

Τερ. Καὶ δὲ χαίρεστε ; Δὲ χαίρεστε καὶ σεῖς ;

Βαλ. (ἀπόθνημα). Ναί, ναί, χαίρουμαι. (Χτυπώντας τὰ παλαμάκια ὅπως ἔκαμε ἡ Τερέζα). Τί χαρά ! τί εὐτυχία !...

Τερ. (δολοένα ζωηρότερη καὶ σαστισμένη).— Ὡστε, ἀνάγκη νὰ ἐτοιμαστοῦμε ;

Βαλ. Ἐγὼ πῆρα ἐπίτηδες τὸ κουπὲ τοῦ Στέφανου γιὰ ν' ὦρθω νὰ προετοιμάσω τὴν ὑποδοχὴ.

Τερ. (κοιτάζει στὴ θύρα δεξιὰ καὶ πρὸς τὸν κήπο, ὅπου, ἀνάμεσα στὰ φύλλα, λευκοφέγγει ἓνας γλόμπος). Ἄ, μπράβο, βάλατε κιόλα νά-νάψουνε φῶτα...

Βαλ. Φωταψία τρικουβερτη !

Τερ. (βιαστικὴ καὶ σαστισμένη). Λιγάκι τάξη ἀπάνω στὸ γραφεῖο. (Τὸ σιγυρίζει). Κι αὐτὰ τὰ βιβλία... αὐτὰ τὰ βιβλία ἀπάνω στὶς καρέκλες...

Βαλ. Ἀφήστε τα, ἀφήστε τα... Κάνουνε περισσότερὴ ἐντύπωση.

Τερ. Τὸν ἔχετε εἰδοποιήσει τὸ Ρωμύλο ;

Βαλ. Τὸν πρόσταξα νὰ βάλῃ τὴν ἐπίσημη λιβρέα.

Τερ. Θὰ χρειάζοτανε κανένα μάτσο λουλούδια.

Βαλ. Μὰ τί ; Γάμος εἶναι ;

Τερ. Ἀμ' ἐγώ ;... Μ' αὐτὸ τὸ παλιοφόρεμα !...

Βαλ. Εἰστε στὸ σπῆτι σας.

Τερ. Τί ἔχει νὰ κάμῃ ! Ἔτσι δὲν εἶμαι παρουσιάσιμη.

Βαλ. Κατὰ τὴ γνώμη μου, εἰστε περίφημα.

Τερ. Μὴ λησμονεῖτε, Βαλεντίνε, πὼς εἶμαι ἡ γυναῖκα τοῦ Στέφανου τοῦ Μπάλδη !

Βαλ. Καλὴ θέση, μὰ ἐγὼ δὲ θὰ τὴ δεχόμουνα.

Τερ. Ἐσεῖς δὲν εἰστε παρὰ ὁ γραμματικὸς του καὶ ὅμως ἀπόψε τὸ φορέσατε τὸ φοράκι σας.

Βαλ. Ἄν τὸ θέλετε, νὰ τὸ φορέσετε σεῖς, σᾶς τὸ παραχωρῶ εὐχαρίστως.

Τερ. Ἄς ἀφήσουμε τώρα τὰ στεῖα. Πρέπει νὰλλάξω φόρεμα, σᾶς λέγω.

Βαλ. Ἀλλάξτε το.

Τερ. (ὅλη βία, γὰ νὰ φύγῃ). Μιὰ στιγμούλα, μιὰ στιγμούλα μονάχα, καὶ θᾶμαι ἔτοιμη.

Βαλ. Μὰ δὲν προφταίνετε, ξέρετε. Ἀκούω στὸν κῆπο τὰ πέταλα τῶν ἀλόγων. (Τρέχει πρὸς τὴ θύρα). Νά το : εἶναι τὰμάξι τῆς πριγκιπέσσας.

Τερ. Ἄχ, ἐγὼ ἢ κακομοίρα !... Τί νὰ κάμω ;...

Βαλ. Μά, τίποτα. Νὰ πᾶτε νὰ τοὺς ὑποδεχτῆτε στὴ μεγάλη πόρτα, καὶ φανῆτε τῆς περιποιητικῇ δίχως νὰ σᾶς νοιάξῃ γιὰ τίποτα ἄλλο.

Τερ. Ἄ, νὰ πᾶω νὰ τοὺς ὑποδεχτῶ, δὲν πᾶω !

Βαλ. Μὰ ἔχετε χρὸς !

Τερ. Ὅχι ! Ὅχι !... Ὁ Στέφανος, μπορεῖ νὰ μοῦ βάλλῃ τὶς φωνές... Δὲν πηγαίνω, δὲν πηγαίνω.

Βαλ. Εἴστε χειρότερη κι ἀπὸ μικρὸ κοριτσάκι !

Τερ. (κρυφοκοιτάζοντας πρὸς τὴ θύρα τοῦ διαδρόμου, μὲ ζωνερὴ συγκίνησι). Τί μεγαλεῖο ! τί ὁμορφὴ γυναῖκα, Βαλεντίνε μου !

Βαλ. Σᾶς τόπα πὼς δὲν εἶναι καθόλου ἄσκημη. Γιὰ μένα ὅμως ἔχει ἓνα ἐλάττωμα, ποὺ εὐωδιάζει παραπολύ. Εἶναι κινητὸ μυροπωλεῖο !

Τερ. Καὶ τοῦ Στέφανου, πὼς τοῦ χαμογελοῦνε τὰ μάτια !... Καὶ φαίνεται, δὲν ξέρω, πιὸ λιγνός, πιὸ ἀψηλός...

Βαλ. Ἀκριβώς. Σὲ τρεῖς ὥρες μέσα καὶ λίγνεψε καὶ μάκρηνε.

Τερ. Ἐρχονται ἀπὸ δῶ... (Κάνοντας νὰ φύγῃ). Ἐγὼ κρύβουμαι.

Βαλ. Μὰ ἐπὶ τέλους, κυρία Τερέζα !

Τερ. Τότε... νὰ μείνετε καὶ σεῖς. Θᾶχω περισσότερο θάρρος. (Ἄθελα τραβιέται πίσω καὶ μαζί μὲ τὸ Βαλεντῖνο μένει πέρα ἀπ' τὴ θύρα τοῦ βάλθους).

ΣΚΗΝΗ Γ'.—Τερέζα, Βαλεντῖνος, Στέφανος, Μεράδα.

Μερ. (ἀπὸ μέσα). Τὴ στιγμὴ αὐτῇ, πὼς ἤθελα νᾶχα φτερὰ νὰ περᾶσω τὸ κατώφλι δίχως νὰ τὸ γγίξω μὲ τὰ πόδια. Θὰ νόμιζα πὼς εἶμαι πιὸ ἄξια γιὰ τέτοια χαρὰ !

Στέφ. (ἀπὸ μέσα). Ἄμποτε τὸ μάρμαρο στὸ σκαλοπάτι νᾶτανε σὰν τὸ κερί στὸ πάτημα τοῦ ποδιοῦ σας, γιὰ νὰ φυλάξῃ τὰ ἴχνη του αἰώνια ! (Στὸ σκαλοπάτι ὁ Στέφανος—μὲ φράκο καὶ ἄσπρο λαιμοδέτη, κομπότατος μ' ἓνα μεγάλο ἄσπρο λουλούδι στὴν κουμπότρυπα,—σταματᾷ γιὰ νᾶφήσῃ νὰ περάσῃ πρώτη ἡ πριγκιπέσσα).

Μερ. (ὑπέρχομψη καὶ ὀλόλαμψη, μπαίνει μὲ χαριτωμένη ἀρχοντικὴ σοβαρότητα). Ἀμήν ! (Κάνει νὰ γλιστρήσῃ λίγο ἀπὸ τὶς πλάτες τῆς τὸ βαρύτιμο μαντέλλο τῆς καὶ κοιτάζει ὀλόγυρα. Ἡ προσοχὴ τῆς τραβιέται κυρίως ἀπὸ τὸ γραφεῖο).

Στέφ. (σπεύδει νὰ τῆς βγάλῃ τὸ μαντέλλο καί, ρίχνοντάς το ἀπάνω σ' ἓνα κάθισμα, βλέπει ἄξαφνα τὴν Τερέζα καὶ τὸ Βαλεντίνο, ποὺ στέκονται παράμερα. Πρὸς τὴν Τερέζα σιγανά): Θαρροῦσα πῶς θὰ κοιμώσουνε...

Βαλ. (μπαίνοντας στὴ μέση γιὰ νὰ τὴ δικαιολογήσῃ καὶ μιλώντας μὲ χαμηλὴ φωνή). Ὁ λόγος εἶναι ποὺ θέλησε νὰ μάθῃ γιὰ...

Στέφ. Μὴ μὲ σκοτίζεις ἐσύ. Καὶ μὴ μοῦ στέκεσαι μέσ' στὰ πόδια!

Βαλ. (μ' ἓνα βλέμμα πρὸς τὴν Τερέζα, σὰ νὰ τὴ συμπονῇ καὶ νὰ τὴν ἐνθαρρύνῃ μαζί, φεύγει ἀριστερά).

Μερ. (στὴ σιγανὴ κουβέντα τους, γυρίζει).

Στέφ. (μὲ κακὴ καρδιά, ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ τὴ σύσταση). Πριγκηπέσσα... σὰς παρουσιάξω τὴ σύζυγό μου.

Τερ. (προχωρεῖ δειλά, καὶ κάνει σὰν ὑπόκλιση κάπως ἀδέξια). Πριγκηπέσσα...

Μερ. (δίνοντάς της τὸ χέρι μὲ φιλόφρονη ἀξιοπρέπεια). Εἶμαι πολὺ εὐτυχισμένη ποὺ σὰς γνωρίζω. Στὴν αἴγλη τοῦ συζύγου σας συχνὰ εἶχα ἀναζητήσει κάτι ποὺ θὰ μοῦ παρίστανε τὴ μορφὴ τῆς εὐτυχισμένης γυναικὸς ποὺ διάλεξε σύντροφο τῆς ζωῆς του. (Τὴν κοιτάζει καλὰ μὲ περιέργεια). Ἡ θέληση καὶ ἡ μοίρα τοῦ ἀντρός σας, ἔχουν ἀναθέσει, κυρία μου, σὲ σὰς, μέρος διόλου εὐκολο βέβαια, μὰ ποὺ καμιά ψυχὴ ἀληθινῆς γυναικάς, δὲ θὰ μπουρῶσε νὰ μὴ σὰς τὸ ζηλέψῃ.

Τερ. (σαστισμένη). Πραγματικῶς... εἶμαι... εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη.

Μερ. Καὶ πολὺ περήφανη, φαντάζουμαι.

Τερ. Ἐννοεῖται... καὶ πολὺ περήφανη.

Μερ. (χαμογελώντας ἄθελα μὲ τὴν ἀδεξιότητα τῆς Τερέζας). Ἡ μήπως ἡ συνήθεια τοῦ καθημερινοῦ συγχρωτισμοῦ ἐλαττώνει μέσα σας τὴν εὐχαρίστηση γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ σας θέση;

Τερ. Ὁχι, ὄχι!... Ἀπεναντίας!...

Μερ. Δὲ θῶτανε μάλιστα καὶ πολὺ παρᾶξενο, αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν ἐξαιρετικὴ σας θέση νὰ μὴν τὴν ἐχτιμούσατε ἐσεῖς.

Τερ.... Καλὲ τί λέτε, πριγκηπέσσα!

Μερ. Ἴσως θὰ προτιμούσατε κανένα σύζυγο λιγώτερο ἀπορροφημένο ἀπὸ τὰ ἰδανικά του, λιγώτερο ἀνεξάρτητο, περισσότερο τοῦ σπιτιοῦ...

Τερ. Μὰ ὁ Στέφανος πάντα μοῦ κάνει πολλὴ συντροφιά. Τὸν κατηγορεῖτε ἄδικα...

Στέφ. Δὲν κατάλαβες, Τερέζα, τί σοῦ εἶπε ἡ πριγκηπέσσα. Μὴν παίρνῃς δρόμο μὲ τὴν ὑπεράσπιση, ποὺ εἶναι περιττή.

Τερ. Τὸ ξέρω πῶς δὲν ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ τὴ δική μου τὴν ὑπεράσπιση· μὰ μιλῶ, βλέπετε, γιατί, ἅμα σὲ κατηγοροῦνε, δὲν μπορῶ νὰ μείνω βουβή.

Στέφ. (προσπαθεῖ νὰ μὴ δεῖξῃ πῶς ἔχασε τὴν ὑπομονή του).

Μερ. Ἐγὼ δὲν τὸν κατηγοροῦσα σὲ τίποτα.

Τερ. Μὰ ἐγὼ δὲν ἠθελα...

Στέφ. (ἀπότομα). Μὴν ἐπιμένῃς, Τερέζα!

Μερ. (μὲ τόνο κἄπως κοροϊδευτικό). Ἀφήστε τη νὰ μιλήσῃ, κακὸς ποὺ εἶστε !

Τερ. (πρὸς τὴ Μεράλδα). ὦ Α, νὰ το ! Γίνεστε σύμμαχός μου. (Παίροντας θάρρος). Καθήστε, καθήστε, πριγκηπέσσα. Ἀληθινά, ἔπρεπε νὰ τὸ συλλογιστῶ ἀπὸ πρὶν... Μά, τί νὰ σᾶς πῶ, ὁ ἕνας λόγος φέρνει τὸν ἄλλον... Σᾶς παρακαλῶ... καθήστε δῶ. (Τῆς δείχνει τὸ ντιβάνι). Καθήστε δῶ. (Ἡ Μεράλδα κάθεται κ' ἡ Τερέζα παίρνει γιὰ τὸν ἑαυτὸ της μιὰ καρέκλα χαμηλότερη καὶ κάθεται κοντά της, ὅλο λέγοντας μὲ ζωνρότητα). Ἐσεῖς, ἐνδιαφέρεστε τόσο γιὰ τὸ Στέφανό μου ποὺ θέλω νὰ σᾶς πῶ πὼς εἶναι τὰ πράματα. Εἶμαι μιὰ κουτὴ ἐγώ, εἶν' ἀλήθεια—κι ὁ ἴδιος συχνὰ μοῦ τὸ λέγει,—ὄχι ὅμως τόσο ποὺ νὰ μὴν καταλαβαίνω πὼς αὐτὸς δὲν μπορεῖ νάναί σύζυγος σὰν τοὺς ἄλλους. Κ' ἔπειτα, ξέρετε, τὰ φαινόμενα γελοῦνε. Ὁ Στέφανος, γυρῖζει ἀπὸ δῶ, γυρῖζει ἀπὸ κεῖ, μὰ πάντα δίπλα στὴ γυναικούλα του ἔρχεται καὶ ξεκουράζεται. Καὶ καμιά φορὰ—νὰ τονὲ βλέπατε!—κοντά μου γελᾷ καὶ χωρατεύει σὰν τρελόπαιδο, ἢ πέφτει στὸν ὕπνο σὰν κουρασμένο παιδάκι.

Στέφ. Τερέζα !

Τερ. (δίχως νὰ τοῦ δώσῃ προσοχή, λιγάκι ἐρεθισμένη). Τί καλῆτερό λοιπὸν μποροῦσα νὰ πεθυμίσω ; Τὸ μόνον δυσάρεστο ποὺ μὲ πικραίνει εἶναι ποὺ δὲν ἀποχτήσαμε παιδιά. Καὶ ὅμως, νὰ δῆτε, ἅμα τὸ καλοσυλλογιστῶ...

Στέφ. Ἐπιτέλους, φτάνει σὲ παρακαλῶ !...

Μερ. (πρὸς τὸ Στέφανο). Μὰ γιατί ;

Στέφ. Μὸ εἶναι ὅπως οἱ πάντες ἐνοχλητικὴ.

Μερ. Ἐγὼ ἀπεναντίας τὴ βρίσκω διασκεδαστικὴ !

Τερ. (παίρνει ἄξαφνα ἔκφραση ἀπορίας, γεμάτη παγερὴ λύπη. Κοιτάζει τὴ Μεράλδα μὲ τὸ δειλὸ ὕφος ποὺ εἶχε πρωτίτερα, καὶ μὲ κάποια ἄκακη μνησικακία.—Λίγη σιωπὴ).

Μερ. Ἐξακολουθεῖτε.

Τερ. Ὁχι, πριγκηπέσσα... δὲν ἐξακολουθῶ... (Ἦθελε νὰ προσθέσῃ κάτι ἀκόμα, τῆς σφίγγεται ὅμως ὁ λαιμός. Σηκώνεται). Μὲ συγχωρεῖτε...

Μερ. Τί ; Ἔτσι ἄξαφνα ;

Τερ. Σᾶς ζητῶ συγγνώμη... Δὲν αἰσθάνουμαι καλὰ τὸν ἑαυτὸ μου.

Στέφ. (δαγκάνοντας τὰ χεῖλη, καρφώνει ἀπάνω της αὐστηρὸ βλέμμα).

Μερ. Παρακαλῶ, μὴν ἐνοχλῆστε.

Τερ. (τρέμοντας μὲ τὸ βλέμμα τοῦ Στέφανου καὶ κοιτάζοντάς τονε μὲ χαμηλωμένα μάτια). Καληνύχτα, πριγκηπέσσα...

Μερ. Καλὴ ἀντάμωση, κυρία.

Τερ. (πάντα ὁλότρεμη, πηγαίνει πρὸς τὴ θύρα, δεξιὰ—καὶ φεύγει).

ΣΚΗΝΗ Δ'.—**Μεράλδα καὶ Στέφανος.**

Μερ. (ἔπειτα ἀπὸ λίγη σιωπή). Καημένε Στέφανε !

Στέφ. Σᾶς παρακαλῶ, Μεράλδα. Δὲ δέχουμαι νὰ μὲ συμπονοῦνε.

Μερ. Εἶναι νοστιμούλα, δὲ λέγω ὄχι. Θᾶναι καὶ γεμότη στοργή βέβαια, πολὺ καλή... Μὰ τὰ δυσάρεστα μιᾶς ἀταίριαστης συζυγικῆς συντροφιάς εἶναι ὀλοφάνερα.

Στέφ. Ἄς ἀλλάξουμε ὁμιλία, Μεράλδα.

Μερ. Ἐπρεπε νὰ μὴν εἶμαι... ἡ καλῆτερη φίλη σας, γιὰ νὰ μὴ θέλω νὰ ἐξιχνιάσω τὸ μυστήριό τῆς ἐκλογῆς σας.

Στέφ. Εἴταν ἀπλῶς ἡ τύχη.

Μερ. Καὶ στὴν τύχη αὐτή, ἓνας ἀντάρτης σὰν ἐσᾶς θέλησε νὰ ὑπακούσῃ ;

Στέφ. Μὰ ἐγὼ δὲν ἔλαβα κἄν τὸν κόπο νὰ σηκωθῶ ἀντάρτης ἐνάντια στὴν τύχη γιὰ ἓνα ἐπεισόδιο ποὺ τοῦ ἀποδίδω σημασία παραπολὺ σχετικῇ.

Μερ. Εἴτανε ὅμως ἐπεισόδιο ποὺ θᾶπαιρνε μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς σας.

Στέφ. Δὲν εἶχα ποτέ μου στὸ νού, νᾶφήσω μιὰ γυναῖκα νὰ μοῦ πάρῃ μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς μου. Ἄν ὄχι ἐσεῖς, ποὺ εἴστε ἡ τελειότερη ποὺ γνώρισα στὸν κόσμον, πολὺ λιγώτερο τὸ ἀδύνατο πλᾶσμα ποὺ βρήκατε κοντά μου. Κ' ἐπειδὴ ἡ ἔρευνα ἡ δική σας δὲν πρέπει νὰ παραβλέψῃ ὅσα γνωρίζετε πιά τώρα γιὰ τὶς ὁρμὲς τῆς ψυχῆς μου, θὰ σᾶς εἶναι εὐκόλο νὰ διακρίνετε στὴν ἀταίριαστη ἔνωση ποὺ ἐλλεινολογεῖτε μιὰ τυραννικὴ συνοχή. Ὅταν παντρεύτηκα, δὲν εἶχα ἀκόμα τὴ συνείδηση τοῦ ἑαυτοῦ μου. Ἄν τὴν εἶχα, θὰ στερέωνα ἴσως μπρὸς σὲ μιὰ γυναῖκα πιὸ δυνατὴ καὶ πιὸ περήφανη τὸ δικαίωμα τῆς ὑπεροχῆς μου. Μά, ὡς τόσο, καὶ τότε ἀκόμα ἐνεργοῦσαν οἱ ὁρμὲς μου. Ἡ ταπεινοσύνη τῆς Τερέζας στάθηκε γι' αὐτὲς ὁ φυσικὸς μαγνήτης. Ἡ τύχη ἔφερε τὴ συνάντησιν μ' αὐτὴ, καὶ αὐτὲς τὴν αἰστανθήκανε, τὴν ἀρπάξανε, τὴν κρατήσανε. Στὴν ἀπλὴ ἱστορία τοῦ γάμου αὐτοῦ ὑπάρχει ἡ πρώτη καθαρὴ σφραγίδα τῆς ἰδιοσυγκρασίας μου ὡς ἀνθρώπου. Καὶ σᾶς εἰδοποιῶ, δὲν εἶμαι ἀπὸ κείνους ποὺ ἀλλάζουνε. Σᾶς κάνει αὐτό ;

Μερ. (σὰ νὰ τὸ παίρνει ἀπόφαση). Μοῦ κάνει.

Στέφ. Σὲ κατάσταση πολέμου, ἢ σὲ συνθήκην εἰρήνης ;

Μερ. Ὁ πόλεμος, τώρα πιά, εἶναι τελειωμένος. Ἀφοῦ ἔρριξα τᾶρματα, εἶμαι ἐδῶ μὲ τὴ λευκὴ σημαία. Μὲ τὴν εἰρήνην, μὲ τὴν τέλεια γαλήνην, δέχουμαι ἀπὸ τὸ βράδυ αὐτὸ τὴν πολιτικὴν σας, καὶ θᾶμαι γιὰ σᾶς, ἂν τὸ θελήσετε, (μὲ κάποια ἰδέα πικρίας) ... δεῦτερο ἐπεισόδιο. Στὸν καλλιτέχνη ποὺ μοῦ ἄνοιξε ἐπίσημα τὴν πύλη τοῦ ναοῦ του ὑπάρχει γιὰ μένα ὅ,τι ἀρκεῖ γιὰ νὰ παρηγοριέμαι ἀπὸ τώρα... γιὰ τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Στέφ. (κάπως στάσσει—μὲ ἀβροφροσύνη). Μὰ ποιὸς σᾶς ἀναφέρει τὴν ἀδιαφορία ; Πολὺ ἀπέχω ἀπὸ τὸ νὰ θέλω νὰ θυσιάσω στὴ μονοκρατορίαν τῶν ἀρρένων τὶς ὥραιότερες μορφὲς τῆς ἀνθρώπινης ἐνεργείας : ἐκεῖνες δηλαδὴ ποὺ μᾶς κάμανε καὶ πιστεύουμε στὴν ὑπαρξιν τοῦ ἔρωτα. Ἐγὼ μάλιστα θέλω νὰ τὶς σηκώσω ἀπὸ τὸν ὕπνον, καὶ νὰ τὶς σηκώσω κυρίως, σπᾶζοντας τὰ

δεσμά ἐκείνου πὺν λέγεται ἡθική, καὶ τὰ συμβατικά δόγματα αὐτουνοῦ πὺν λέγεται ἀξιοπρέπεια. Ξεσκλαβώνουμαι καὶ ἀπὸ τῇ μιᾷ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ καὶ προσπαθῶ νὰ ξαναφέρω, στὸ βασίλειο μου τοῦλάχιστον, τὴ λατρεία πρὸς τὴν ἀνθρώπινῃ εἰλικρίνεια. Ἀδιαφορία,—ὄχι! Θάτανε αὐτὸ ἡ ἄρνησις ἐκείνης τῆς λατρείας. (Μὲ εἰλικρίνεια στὴν ἐξαψή του). Ἐγώ, ἂν θέλετε, φτάνω καὶ νὰ πῶ στὴ γυναῖκα :—Ἄν ἔρχεσαι σὺ νὰ θέσης ὄρια στὴν ἀνεξαρτησία μου ἢ νὰ σημειώσης στὰ ἔργα μου τέρμα πὺν δὲν εἶναι τὸ τέρμα τοῦ ἀπεριόριστου θριάμβου, ἐγὼ σὲ ἀποκρούω. Ἄν ἔρχεσαι ὁμως νὰ τροφοδοτήσης μὲ τὴ λεπτὴ σου εὐαισθησία τὴ φαντασία μου ἢ νὰ ζητήσης ἐντὸς μου τὸ κύτταρο, πού, ἐρχόμενο εἴτε ἀπὸ θεοῦ εἴτε ἀπὸ τὸ βόρβορο, εἶναι πάντα ἱερὸς κῆκος στὴν ἀδιάσπαστην ἀλυσίδα τῶν ἐπιγείων πραγμάτων, ὦ! τότε, καλῶς ἦρθες! Σὲ περιμένα, —τῆς λέγω,—ἀκριβῆ μου κ' εὐγενική μου ξένη, καὶ ὅσο θὰ μπορέσης νὰ εἶσαι δική μου, δὲ θὰ τὸν προσέξῃς κἂν τὸ νόμο τὸν ἀναπόδραστο πού μ' ἀνεβάζει ψηλότερ' ἀπὸ σένα!

Μερ. Λοιπόν... (μ' ἕνα μικρὸ ἀναστεναγμὸ) ἡ τελειότερη γυναῖκα πὺν εἶδατε στὸν κόσμῳ δὲ σᾶς ζητεῖ παραπάνω. (Ἀφήνει καὶ τῆς πέφτει τὸ μαντήλι).

Στέφ. (γὰ νὰ τὸ σηκώσῃ βάζει τὸ γόνατο καταγῆς, καὶ μένει γονατιστός). Κι ὁ ἄντρας ὁ πιδερίφανος πὺν ἀνταμώσατε ποτὲ, εἶναι... στὰ πόδια σας.

Μερ. Γιὰ νᾶχω τοῦλάχιστον τὴν αὐταπάτη αὐτὴ, ἄφησα κ' ἔπεσε τὸ μαντήλι μου.

Στέφ. Κ' ἐγώ, γὰ νᾶβρω τὴν ἀφορμή, ἔσκυψα νὰ τὸ σηκώσω. (Τῆς τὸ δίνει. Ἡ Μεράλδα τὸ παίρνει. Ὁ Στέφανος τῆς κρατεῖ τὸ χέρι καὶ τῆς τὸ φιλεῖ).

Μερ. (κάνοντας πὺς ἀπορεῖ). Εὐχαριστῶ.

Στέφ. (σηκώνεται).

Μερ. (μὲ μιὰ παράξενη παλινωδία, καθὼς σηκώνεται καὶ αὐτὴ). Ἐχετε ρωτήσῃ ποτὲ τὸν ἑαυτὸ σας, ἂν δὲν εἶναι στὸ δικό μου πρόσωπο... κάποιο ἄλλο πρόσωπο, ἀλλοιώτικο παρ' ὅτι βλέπει ὁ κόσμος;

Στέφ. Δὲν εἶστε γὰ μένα ἑσεῖς παρὰ ὅτι ἐγὼ σᾶς βλέπω. Κ' ἔξω ἀπὸ τόραμα τὸ δικό μου, γὰ μένα δὲν ὑπάρχετε πιά.

Μερ. Καὶ... ἡ περασμένη μου ζωὴ;... Δὲν σᾶς ἀνησυχεῖ; Δὲ σᾶς βάζει σ' ἔννοια;

Στέφ. Ὅχι.

Μερ. Ὡστε, σᾶς ἀρκεῖ πὺν γνωρίζετε ὅτι γνωρίζουν ὅλοι, δηλαδή... πὺς γεννήθηκα σὲ μιὰ κομπολή τῆς Βενετίας ἀπὸ μιὰ ξεπεσμένη ἀρχοντική οἰκογένεια, πὺς πολὺ νέα παντρεύτηκα ἕνα μεγάλον ἀρχοντα Γερμανό...

Στέφ....καὶ στὰ εἰκοσιτέσσερα χρόνια σας, σ' ἕναν παλιὸ πύργο τοῦ Μαύρου Δρυμοῦ, ἀπομείνατε χήρα, μεγάλη ἀρχόντισσα, μ' ἑκατομύρια, καὶ μόνη. Μοῦ φαίνεται πὺς γὰ τὴν περα-

σμένη σας ζωὴ ἔχετε δώσει κιόλα λόγο, παραπάνω ἀπ' ὅ,τι χρειάζεται.

Μερ. (τὸν κοιτάζει μ' ἐρευνητικά βλέμματα). Κ' ἓνα χρονικὸ τόσο συνοπτικὸ δὲ σᾶς προξενεῖ καμιά δυσπιστία ;

Στέφ. Καμιά.

Μερ. Λυποῦμαι γι' αὐτό.

Στέφ. Γιὰ ποῖο λόγο ;

Μερ. Ἐπρεπε νὰ καταλάβετε πὼς μιὰ γυναῖκα σὰν ἐμὲ βασανίζεται ἀπὸ τὴν περιέργεια νὰ μάθῃ τί θὰ εἶτανε αὐτὴ γιὰ τὸν ἄντρα τῆς ἐκλογῆς τῆς, ἂν δὲν μπορούσε νὰ βασιστῇ στὰ ἐπίσημά της τὰ προσόντα. Γιὰ μιὰ μέρα, γιὰ μιὰν ὥρα, θὰ ἤθελα νὰ δυσπιστήσετε πρὸς τὰ οἰκόσημά μου ἢ νὰ μὲ νομίσετε ἀφρησμένη ἔρημη, μακριὰ ἀπὸ τὸ λαμπροστολισμένο κύκλο ποὺ μὲ περιβάλλει μὲ σέβας καὶ μὲ λατρεία· καί, τὴ μέρα ἐκείνη, τὴν ὥρα ἐκείνη, θὰ ἤθελα νὰ δοκιμάσω ἐγὼ μόνο τὰ προσωπικά μου χαρίσματα, καὶ νᾶμαι γιὰ σᾶς ὅ,τι εἶμαι μέσα μου, δίχως τὸ φῶς τῆς θεατρικῆς μου σκηνῆς, ποὺ θαμπώνει τὰ μάτια.

Στέφ. Μὰ ἡ δική μου ἢ εἰλικρίνεια, Μεράλδα, θὰ σᾶς κάμῃ νὰ ποφύγετε τὸ ἀλγεινὸ πείραμα. Δὲν καταλαβαίνω, ἀλήθεια, πὼς μπορεῖ καὶ σᾶς κεντᾶ ἡ πικρὴ περιέργεια ποὺ μοῦ λέτε. Θᾶτανε τὸ ἴδιο ἂν ἐγὼ πεθυμοῦσα νὰ μάθω τί θάμουνα γιὰ σᾶς, ἂν δὲν εἴμουν ἐκεῖνος ποὺ ἀπόψε, μὲ τὴνποίησέ του, ἀνέβασε στὴν ἔκστασι τῆς τέχνης τὸ πολυποικίλο πλῆθος ποὺ γιόμιζε τὶς σάλες σας. Λέτε πὼς θέλατε νὰ χωρίσετε, γιὰ μιὰ μέρα, γιὰ μιὰν ὥρα, τὴν οὐσία σας ὡς γυναικὸς ἀπὸ τὴ λάμψη τῆς πριγκιπέσσας Χέλλερ ; Λοιπὸν ὄνειρεύεστε ἓναν τερατώδη χωρισμό : τὴν καταστροφὴ ἑνὸς ἀριστουργήματος. Νὰ μείνετε, νὰ μείνετε στὴ βασιλική σας τὴν ιδιότητα, Μεράλδα ! Μὴ διακόψετε, οὔτε γιὰ μιὰ μέρα, οὔτε γιὰ μιὰν ὥρα, τὸ ρυθμὸ τοῦ ὕμνου ποὺ εἶναι ἡ ὑπαρξὴ σας, καὶ μὴν ἀφαιρέσετε ἀπὸ μένα, οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ, μικραίνοντας στὰ μάτια μου τὸν ἑαυτό σας, τὴν πεποίθησι πὼς κέρδισα νίκη περιδόξῃ !

Μερ. (κάπως κλονισμένη καὶ πληγωμένη, κρύβοντας ὁμως τοὺς στοχασμοὺς τῆς). Μὴν ἀνησυχῆτε. Δὲ θὰ τὸ κάμω. Τὰ λόγια σας μποροῦνε καὶ χαράζουνε τὸ διαμάντι.

Στέφ. Γιὰ νὰ τυπώσουνε ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ ποιητικὸ μου στέμμα...

Μερ. (συνεχίζοντας)... Καὶ τὴ θέλησή σας ! (Ἀλλάζοντας τόνο). Μὲ συνοδεύετε ὡς τὸ ἀμάξι, ὦ νικητὴ μου ;

Στέφ. Σὰ σκλάβος.

Μερ. (κάνει πάλι ἓνα ἐπιδειχτικὸ κίνημα χαριτωμένης, ἀλλὰ προσποιημένης ἀπορίας).

Στέφ. Καὶ κάποτε κι ἀπὸ σκλάβο ἀκόμα εὐπειθέστερος θὰ μοῦ ἀρέσῃ νὰ σᾶς φανῶ.

Μερ. (χαμογελώντας λίγο, τοῦ χτυπᾷ ἐλαφρὰ τὸ πρόσωπο μὲ τὸ ριτίδι). Τὸ μαντέλλο μου, σᾶς παρακαλῶ.

Στέφ. (παίρνει τὸ μαντέλλο καὶ καθὼς τῆς τὸ βάζει στὴν πλάτη, ἀφοῦ

ρίξη γύρω ἓνα βλέμμα, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, τῆς ψιθυρίζει στὸ αὐτὶ) : Εἴστε δική μου ;

Μερ. (μὲ τὴν ἄκρη τῶν χειλιῶν). Ὡϊμένα, ναί.

Στέφ. Κ' ἐγώ ;... Εἶμαι δικός σας ;

Μερ. (μὲ χαριτωμένο νάζι). Ὡϊμένα, ὄχι.

Στέφ. (τῆς προσφέρει τὸ μπράτσο, καὶ αὐτὴ τὸ δέχεται· τὴν ὁδηγεῖ πρὸς τὸ βάθος).

Μερ. (δείχνοντας τὴ θύρα δεξιὰ, ἀπ' ὅπου εἶχανε μπεῖ). Ὁχι ἀπὸ δῶ ;

Στέφ. Σᾶς δείχνω τὸ συντομώτερο δρόμο.

Μερ. Γιὰ νὰ φύγω...

Στέφ. Γιὰ νὰ ξαναρθῆτε.

(Φεύγουνε πρὸς τὸν κῆπο).

ΣΚΗΝΗ Ε'. - *Βαλεντῖνος, Τερέζα, Στέφανος, κ' ἔπειτα Ρωμύλος.*

Βαλ. (ἔπειτα ἀπὸ λίγες στιγμές, κωμικά, ἀπὸ μέσα). Ἡ Θεὰ πάει, μᾶς ἔφυγε, κυρία Τερέζα ! (Τρίβοντας τὰ χέρια, μπαίνει, καὶ μὴ βρῖσκοντας τὴν Τερέζα, ξεφωνίζει κωμικά). Ὅλο καὶ ἄφαντη μοῦ γίνεται αὐτὴ ἡ γυναῖκα τοῦ μεγάλου ἀντρός ! (Φεύγει ἀπὸ τὴν πρώτη θύρα δεξιὰ, φωνάζοντας) : Κυρία Τερέζα !... Κυρία Τερέζα !...

Στέφ. (ἀπὸ τὸ βάθος, βλέπει τὸ Βαλεντῖνο τὴ στιγμὴ ποὺ περνᾷ τὴ θύρα). Ποῦ πᾶς ἐσύ ; Γιὰ ποῦ ξεκίνησες ;

Βαλ. Εἶδα ἀπὸ τᾶστεροσκοπεῖο μου πὼς συνόδευες τὴν περιγκηπέσσα στὴν καρότσα, καὶ ἦρθα ἐδῶ νὰ κάνω δυὸ τρεῖς κουβεντούλες, τὰ σχετικὰ σχόλια, μὲ τὴν κυρία Τερέζα. Δὲν τὴ βοήθα, καὶ πήγαινα νὰ τὴ φωνάξω.

Στέφ. Ἄν νομίζεις πὼς ἔχω ὄρεξη ἐγὼ τώρα νὰκούσω τὴ συνομιλία σας, ἔχεις μεγάλο λάθος.

Βαλ. Δὲ θὰ συνομιλήσουμε.

Στέφ. Μὰ τί εἶτανε γιὰ νὰ σχολιάσετε ; Δὲν ἀντέχω πιά μ' ὅλες αὐτὲς τὶς μικροπρέπειες ποὺ μοῦ γεμίσανε τὸ σπῆτι !

Βαλ. Ποῦ εἶναι οἱ μικροπρέπειες ;

Στέφ. (δίχως νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ, μὲ λαχτάρα μεγάλη). Ἀχ ! τί χαρὰ νὰ ζῇ κανεὶς μόνος !

Βαλ. (μὲ σπλαχνικὸ ζῆλο). Ἄκουσε· τώρα ποὺ θάρθῃ ἡ Τερέζα, μὴν τῆς φερθῇς παραπολὺ ἄσκημα. Τὸ κορμάκι της καὶ τὸ μυαλὸ της εἶναι λυῶμα μὲ τὶς ἀδιάκοπες τρεμουλές.

Στέφ. Παίρνει δρόμο ἢ φαντασία σου με κάθε ἀηδία !

Βαλ. Μά, ἂν ἦξερες τί ἔκαμε ἀπόψε, θάνησυχούσες σὰν κ' ἐμένα !

Στέφ. Τί ἔκαμε ;

Βαλ. (βλέποντας τὴν Τερέζα νῆρχεται). Σῶπα, κ' εἶναι δῶ !

Τερ. (ἔρχεται μὲ τὰ μάτια κόκκινα ἀπὸ τὸ κλάμα.—Σιωπὴ.—Πρὸς τὸ Στέφανο, μὲ φωνὴ τρεμάμενη ἀπὸ τὸ φόβο). Εἶπες ἐσὺ νὰ μὲ φωνάζουνε ;...

Στέφ. (προσπαθώντας νὰ συγκρατηθῇ, γιὰ νὰ μὴν τῆς μιλήσῃ ἀπότομα). Ὁχι Τερέζα.

Τερ. Τότε, θέλεις νά ξαναπάω στο δωμάτιό μου ;

Στέφ. Είμαι περιττό και νά μὲ ρωτᾷς. Δὲν ἔχουμε τίποτα νά ποῦμε, Τερέζα· κι αὐτὴ ἡ ἀνησυχία σου... μὲ κάνει και λυποῦμαι πολὺ-πολύ. Προτιμῶ νά σὲ ἀποφύγω.

Τερ. Ἡ ἀνησυχία μου ; !...

Στέφ. Ναί, κι ὁ Βαλεντίνος ἀκόμα μ' ἔκαμε νά προσέξω πὼς ἀπόψε δὲν εἶσαι διόλου στὰ καλά σου.

Βαλ. (κάνει ἓνα κίνημα δυσφορίας γιὰ τὴν ἀνοησία τοῦ Στέφανου).

Τερ. Εἶχα τόση χαρὰ γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου...

Στέφ. Καὶ τί συνέβη ὥστε νά σὲ κάμῃ νάλλᾳξῃς ; Φαίνεται πὼς ἔκλαψες κιόλα ! Σὲ ρωτῶ ἂν εἶναι ὁμορφο πρᾶμα ν' ἄρχεσαι νά μὲ πικραίνῃς ἀκριβῶς ἀπόψε.

Βαλ. (μουρμουρίζοντας μέσ' στὰ δόντια του). Ἄν δὲ φύγω, θὰ σκάσω. (Φεύγει ἀπὸ τὸ βάθος γιὰ νά πάρῃ τὸν ἀέρα τοῦ στὸν κῆπο).

Τερ. Εἴτανε κεῖνα τὰ λόγια !... Μὲ συχύσανε, μὲ προσβάλανε...

Στέφ. Ποιά λόγια ;

Τερ. Ἐκεῖνα πὺν μοῦ εἶπε ἡ πριγκηπέσσα.

Στέφ. Ἡ πριγκηπέσσα δὲν εἶχε καμιὰ πρόθεση νά σὲ προσβάλλῃ. Ἔλα, Θεέ μου ! εἴσουν αἰγία, καί, ἄθελα ἐκεῖνη, ἄφησε νά φανῇ τί ἐντύπωση τῆς ἔκαμες. Ἄλλωστε, ἔτσι θὰ μάθῃς νά μὴ βγαίνῃς ποτὲ ἀπὸ τὴ φωλίτσα σου. Δὲν εἶναι κἂν οὔτε λεπτὸ ἀπὸ μέρος σου νά μὲ βάξῃς ἐμένα σὲ τέτοια δύσκολη θέση. Καὶ νά συλλογιστῇ κανεὶς πὼς ἐσὺ κατὰ βάθος ἔχεις τὴν ἰδέα πὼς εἶσαι τὸ ὑπόδειγμα τῶν συζύγων !

Τερ. Δὲν τὴν ἔχω αὐτὴ τὴν ἰδέα, Στέφανε. Ἀπεναντίας, πάντα μοῦ περνᾷ ἀπ' τὸ νοῦ πὼς κάνω λάθη. Μὰ διόρθωσέ με. Δίδαξέ με. Δὲ ζητῶ καλὴτερο.

Στέφ. Ἀ ! ἂν ἔπρεπε νά περάσω τὸν καιρό μου μὲ τὸ νά σὲ διορθῶναι καὶ νά σὲ διδάσκω !...

Τερ. Μὰ θάναι γιὰ μένα μαρτύριο ἀβάσταχτο νά σοῦ γίνουμαι ἐνοχλητικὴ.

Στέφ. Σκέψου νά τὸ βρῇς, νάλλᾳξῃς μόνη σου.

Τερ. Ἦθελα τοῦλάχιστον νά μάθω ποῦ ἀκριβῶς δὲν μπορῶ νά σ' εὐχαριστήσω.

Στέφ. Ἀπόψε λόγου χάρη, αὐτὰ τὰ μάτια τὰ κόκκινα, κι αὐτὴ ἡ φωνὴ ἡ κλαψιάρικη, μοῦ εἶναι ἀνυπόφορα. Δὲ χρειάζεται πολὺ γιὰ νά τὸ καταλάβῃς.

Τερ. Λοιπόν, ναί, θὰ κοιτάξω νᾶμαι χαρούμενη... (Μὲ πολλὴ προσπάθεια). Νά με, νά με, τὸ βλέπεις !... Ναί, εἶναι ἀλήθεια, εἶμουν αἰστία, γελοία, τὴ στιγμὴ πὺν μιλοῦσα τῆς πριγκηπέσσας. Τώρα, κ' ἐμέν' ἀκόμα μοῦ φαίνεται πὼς φάνηκα γελοία. Καὶ δὲν πικραίνουμαι γι' αὐτό. Ὁχι. Ὁχι. Γελῶ... γελῶ τώρα μ' αὐτό... (Ἀρχίζει τὰ γέλια).

Στέφ. (θυμώνοντας). Πάει καλά... Θὰ καταλάβῃς πὼς αὐτὴ ἡ προσπάθεια εἶναι φάρμακο χειρότερο ἀπὸ τὸ σφάλμα.

Τερ. (γελώντας δυνατά). Ὁχι, ὄχι... Σὲ βεβαιῶνω πὼς γελῶ... Σὲ βεβαιῶνω, γελῶ μὲ τὴν καρδιά μου.

- Βαλ.** (ἀπὸ τὸ βάθος). Ἔ! ἡ καλὴ διάθεση γυρίζει ἅμα λείπω ἐγώ ;
- Τερ.** (πὺν τὸ γέλοιο τῆς, μὲ τὴν ἀλγεῖνὴ προσπάθεια, γίνεται σπασμωδικό). Νὰ ξέρατε, Βαλεντίνε, νὰ ξέρατε τί ἀστεία πὺν εἶμουν !...
- Βαλ.** (ἀνήσυχος). Μά, πὺν νὰ πάρη ! αὐτὸ δὲν εἶναι γέλοιο πὺν διορθῶναι τὸ αἷμα !
- Στέφ.** (ξεσπώντας). Μοῦ κάνετε τὴ χάρη νὰ μὴ μὲ σκοτίζετε παραπάνω ; Πῶς γίνεται καὶ δὲν ἐννοεῖτε τὸ χρῆος πὺν ἔχετε νὰ μὲ σέβεστε ὅπως εἶναι σωστό ; !
(Τὸ γέλοιο τῆς Τερέζας κόβεται ἀπότομα, σὰ νᾶτανε αὐτόματο πὺν ἔσπασε ὁ μηχανισμός του. Ἀνγίζει τὰ γόνατά τῆς, καὶ κάθεται ἄθελα.—Μεγάλῃ σιωπῇ).
- Βαλ.** (δειλὰ-δειλὰ).—Ἐγὼ θαρρῶ, πάντα σὲ σεβάστηκα, Στέφανε.
- Στέφ.** Δὲν εἶναι γιὰ σένα τὸ πιώτερο παράπονό μου...
- Τερ.** Λοιπόν... ἐγὼ εἶμαι πὺν δὲ σὲ σέβουμαι ;
- Στέφ.** (ἀκολουθώντας τὸ νῆμα τῶν ιδεῶν του μὲ εἰλικρινὴ πεποίθησι).
Γιὰ νὰ μπορέσω νὰ διατηρήσω τὸ φῶσφορο πὺν μοῦ χρειάζεται, πρέπει νὰ συγκεντρωθῶ στὸν οἶστρο μου, στὸ ἔργο μου· πρέπει νὰ λυτρωθῶ, δίκως ἔλεος γιὰ κανένα, ἀπὸ τὴν ἐκμύλησι, ὅσο κι ἂν εἶναι στοργικὴ, κάθε ἄλλῃς ζωῆς πὺν θέλει νὰ περιτυλιχτῇ στὴ ζωὴ μου ! Ἄν ἡ γυναῖκα πὺν ἔχει τὴν ἀξίωσι νὰ λέγεται γυναῖκα μου δὲν εἶτανε ἓνα ὁποιοδήποτε πλάσμα, θᾶξερε νὰ μένη στὸ πλευρό μου, ἐρωτικὴ καὶ ἀγρυπνῇ, ναί, μὰ ζώντας μὲ τὴ δική τῆς τὴ ζωή. Ἔτσι πὺν εἶναι τώρα, δὲν ἔχει παρὰ ἓνα μόνο μέσο νὰ μὲ σέβεται μὲ τὴν κυρία καὶ εὐγενικὴ σημασίᾳ τοῦ σεβασμοῦ : νὰ τὸ πάρη ἀπόφασι πῶς δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη παρὰ ὅσο μπορεῖ λιγώτερο !
- Τερ.** (νομίζοντας πῶς κρύβει τὸν ἄπειρο σπαραγμὸ πὺν τὴ σκοτώνει). Ἄν εἶναι γιὰ καλὸ σου, θὰ κοιτάξω νὰ λείψω ὁλότελα.
- Στέφ.** Ὡραί ! Γιὰ μεγαλῆτερη παρηγοριά, τώρα μὲ φοβερίζεις μὲ τὴν τραγωδίᾳ τῆς αὐτοχειρίας !
- Τερ.** Ὅχι, Στέφανε ! Ὅχι. Δὲν εἶχα σκοπὸ νὰ σοῦλεγα αὐτό. Ἡ αὐτοχειρία... δὲν εἶναι γιὰ μένα. Σοῦ ἔλεγα μόνο πῶς μποροῦσα... μποροῦσα νὰ φύγω, νὰ πάω ἄλλοῦ.
- Στέφ.** Ποῦ ;
- Τερ.** Ἐέρω κ' ἐγὼ ;... Σὲ κανένα μοναστήρι.
- Στέφ.** Μά, τί μοναστήρι !
- Τερ.** Ἡ στῆς θείας.
- Στέφ.** (ἐπειτα ἀπὸ λίγη σιωπῇ). Ἐγὼ... φυσικά... θὰ σὲ ἐμπόδιζα. Μόλαταῦτα, παραδέχομαι, πῶς ἂν ᾔθελες νὰ πᾶς στῆς θείας σου, ὅχι γιὰ πάντα, ἐννοεῖται, μὰ γιὰ λίγον καιρό... θὰ εἶχα ἄδικο νὰ σ' ἐμποδίσω. Ἡ θεία σου μένει ἐδὼ κοντά... θὰ μπορούμε νὰ βλεπώμαστε πολὺ συχνά... Στὸ ἀναμεταξὺ ἐγὼ θὰ ἐργαζόμουν λίγο στὴ μοναξιά, τοῦλάχιστον νὰ ποτελειώσω τὸ ἔργο πὺν ἔταξα νὰ κάμω· καὶ σύ, γαληνεμένη μὲ τὸν ἀποχωρισμὸ μας γιὰ λίγους μῆνες, θὰ ξαναγύριζες περισσύτερο πρόθυμη νὰ ζήσης μαζί μου ὅπως ἐγὼ σὲ ποθῶ.
- Τερ.** (ξεσπώντας στὸ κλάμα). Γιὰ πάντα, γιὰ πάντα, Στέφανε !...

Σοῦ εἶμαι βάρος ἐγώ... Εἶναι καιρὸς ποῦ τὸ βλέπω καὶ κουράστηκα νὰ τὸ ἀρνιέμαι, νὰ τὸ κρύβω κι ἀπὸ μένα τὴν ἴδια... Εἶμαι ὁ ἐφιδάλτης σου... Κάλλιο νὰ φύγω ἀπὸ δῶ γιὰ πάντα!

Στέφ. Τερέζα, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Μὴ μὲ βασανίζης καὶ μὲ τὰ δάκρυά σου ἀκόμα!

Βαλ. (ποῦ ὡς τὴν ὥρα μόλις κρατιώτανε). Μά, ὕψιστε οὐρανέ! πρόκειται νὰ τὴ διώξης ἀπὸ κοντά σου, καὶ δὲ θέλεις νὰ τῆς ἐπιτρέψῃς οὔτε νὰ κλάψῃ;!

Στέφ. (μὲ μιὰ χειρονομία, χάνοντας τὴν ὑπομονή του). "ὦ!... (Φεύγει ἀπὸ τὴν πρώτη θύρα δεξιά, σφαλώντας τὴ μὲ ὁρμή).

Τερ. (βουτηγμένη στὸ κλάμα). Γιὰ πάντα, γιὰ πάντα, γιατί δὲν μπορεῖ πιά νὰ μὲ βλέπῃ στὰ μάτια του.

Βαλ. Μὰ ὄχι. Εἶναι βραδυὰ πολὺ φουρτουνιασμένη ἀπόψε. Ἀκοῦτε τί σᾶς λέγει ὁ Βαλεντίνος.

Τερ. (μὲ βαθήτερη, ψυχικώτερη ἀγωνία, ποῦ τὸ σκεπάζει τὸ κλάμα της). Δὲν εἶμαι ἄξια ἐγὼ νὰ εἶμαι γυναίκα του. Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια. Γιὰ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητο... νὰ τὸν ἐλευτερώσω ἀπὸ μένα.

Βαλ. Αὐριο, μὲ ἥσυχο τὸ κεφάλι, θὰ τὸ συλλογιστῇτε. Καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς...

Τερ. Μὰ ἐγὼ δὲ θὰ περιμένω ὡς αὐριο. Θὰ χάσω τὸ θάρρος ποῦ ἔχω αὐτὴ τὴ στιγμή, καὶ δὲ θὰ μπορέσω πιά νὰ σαλέψω ἀπὸ δῶ.

Βαλ. Καὶ ἀκριβῶς αὐτὸ πρέπει νὰ συμβῇ.

Τερ. Κ' ἔτσι ἀφοῦ τοῦ φαρμακώσω ὅλη του τὴ ζωή. θὰ ἔλωνα κ' ἐγώ, θὰ ἔλωνα ἀπὸ τὴ μεταμέλεια, καὶ θὰ τοῦ εἶμουν καταραμένη καὶ μισητὴ σὰν τὸ χειρότερο ὄχτρο! (Μὲ παράξενη τρεμούλα καὶ ἔξαψη). "Ὁχι!... Δὲ θέλω, δὲ θέλω!... Δὲ θέλω!...

Βαλ. (πολὺ ἀνήσυχος). Νά ποῦ ἀφήνετε πάλι καὶ σᾶς πιάνει αὐτὴ ἡ μανία ἡ ἀδικαιολόγητη, ποῦ μὲ κάνει κι ἀνατριχιάζω!

Τερ. (δίχως νὰ τοῦ δώσῃ προσοχή, μὲ ὁλοένα μεγαλιέτερη ὑπερέξαψη). "Ὁχι, ὄχι... Ἐσεῖς δὲν ξέρετε... Ἐσεῖς δὲ βλέπετε ὅτι βλέπω ἐγώ... (Σηκώνεται). Γλήγορα!... Γλήγορα!... Ἐξω, στὸ δρόμο, θάνατι ἀκόμα τὸ κοῦπέ, ποῦ σᾶς ἔφερε. Νὰ ἡ κατάλληλη περίσταση, καὶ δὲν τὴν ἀφήνω. (Βάζει τὸ καπέλλο της ποῦ εἶτανε ἀπάνω σ' ἓνα κάθισμα, τρέμοντας σύγκορμη).

Βαλ. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, γι' ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, κυρία Τερέζα, ἔλατε στὰ λογικά σας! ("Ὁλος ἄνω-κάτω, τρέχει πρὸς τὴ θύρα δεξιά). Στέφανε!... Ἡ κυρία Τερέζα θέλει νὰ φύγῃ τώρα! (Δίγῃ σιωπή). Στέφανε!...

Τερ. Τὸ βλέπετε, δὲν ἀπαντᾷ.

Βαλ. (δυνατώτερα). Στέφανε!

Τερ. (καρφώνει τὰ μάτια πρὸς τὴ θύρα).

Βαλ. (στέκεται στὴ θύρα περιμένοντας, μὰ δὲν τολμᾷ νὰ ξαναφωνάξῃ. — Σιωπή).

Τερ. (σὰ νᾶκουσε, καρτερικά, τὴν καταδίκη της). Δὲν ἀπαντᾷ.

Βαλ. (ἀποφασισμένος νὰ τὴ βοηθήσῃ). Αἶ, τέλος πάντων, ἀφοῦ δὲν πᾶτε ἀλλοῦ παρὰ στῆς θείας σας, ἔχω ἄδικο ἐγὼ ποῦ ἀνησυχῶ

τόσο. Ἐσεῖς λέτε: «γιά πάντα», κ' ἐγὼ εἶμαι βέβαιος πὼς θάναι «γιά μιὰ μέρα μονάχα». (Παίρνοντας τὸ παλτό του καὶ τὸ μαντέλλο της). Σᾶς συνοδεύω.

Τερ. Ὅχι, Βαλεντίνε. Ἀπεναντίας: θέλω νὰ μείνετε κοντά του. Εἶναι τόσο νευρικός, ἀπόψε...

Βαλ. Μὰ σὲ εἴκοσι λεπτὰ θάμαι πάλι ἐδῶ...

Τερ. Θὰ εἶμαι ἡσυχὴ μόνον ἂν μείνετε. (Ξεκινάει νὰ φύγῃ).

Βαλ. (μ' ἐπιμονὴ τρέχει κοντά της).

Τερ. (στρέφει). Χάρη σᾶς τὸ ζητῶ νὰ μὴν ἐρθῇτε.

Βαλ. (στέκοντας ἀπελπισμένος). Εἶναι τῆς μοῖρας μου νὰ μὴν κάνῃ ποτὲ νὰ κάμω αὐτὸ ποὺ θέλω.

Τερ. (σὸ ἀνοιγμα τῆς κεντρικῆς θύρας, ἀφήνοντας μὲ κάθε λέξη κ' ἓνα κομμάτι τῆς καρδιάς της). Καὶ νὰ πῆτε τοῦ Στέφανου... πὼς ἐγώ... καὶ μακριὰ του ἀκόμα... θὰ ζῶ πάντα μαζί του... καί, ἂν αὐτός, μιὰ μέρα, μὲ συχωρέσῃ... ποὺ τὸν ἐνοχλοῦσα τόσον καιρό... θὰ κάμῃ γιὰ μένα πολὺ παραπάνω ἅπ' ὅ,τι θὰ ἐλπίζω... Βαλεντίνε, σᾶς χαιρετῶ. (Φεύγει).

Βαλ. (μόνος σκουπίζοντας τὰ μάτια του). Μὰ ὅχι!... Δὲν πάει ἔτσι!... (Σχεδὸν ἀσυναίσθητα, τρέχει πρὸς τὸν κήπο, σταματᾷ ὁμως λίγο πέρα ἀπὸ τὸ κατώφλι, καὶ μουρμουρίζει σὰ νὰ τὸ πῆρε πιά ἀπόφαση). Πάει, ἄφαντη! (Ξαναμπαίνει μέσα ἀργά-ἀργά. Πατάει τὸ κουμπὶ τοῦ κουδουνιοῦ).

Ρωμ. (μπαίνει ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ βάθους, νυσταγμένος).

Βαλ. Ἐκλείσες ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος;

Ρωμ. Ἐκλείσα.

Βαλ. Ἐδῶ κλείνω ἐγώ. Μπορεῖς νὰ πᾶς νὰ κοιμηθῇς.

Ρωμ. (Φεύγει).

Βαλ. (συλλογισμένος, κλείνει τὴ θύρα τοῦ βάθους καὶ βάζει τὸ σύρτη στὰ θυρόφυλλα).

Στέφ. (μπαίνει μέσα κάταταραγμένος, πένθιμος. Φορεῖ ἓνα κομψὸ καὶ ἀπλὸ σακκάκι τοῦ σπιτιοῦ).

Βαλ. Ἔρχεσαι παραπολὺ ἀργά. Ἡ κυρία Τερέζα ἔφυγε κιόλα.

Στέφ. Τὸ ξέρω. Τὸ ἄκουσα.

Βαλ. Πῆρε τὸ κουπέ σου, γιὰ νὰ τὴν πάῃ στῆς θείας της.

Στέφ. Ἐλεγα πὼς θὰ τὴ συνόδευες.

Βαλ. Δὲν ἤθελε. (Ὑστερ' ἀπὸ λίγη σιωπὴ, μὴ μπορώντας νὰ κρατηθῇ). Εἶσαι ἓνας ἀχάριστος!

Στέφ. Ἀχάριστος, γιατί; Ἀχάριστος σὲ ποίονε;! Δὲ χρεωστῶ τίποτα σὲ κανένα! Καὶ κανεῖς δὲ μοῦ εἶτανε οὔτε θὰ μοῦ εἶναι ποτὲ ἀπαραίτητος!

Βαλ. Οὔτε ἐκεῖνη;!

Στέφ. Ἐκεῖνη λιγώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλονε!

Βαλ. Ἀ! ἔτσι; Καὶ γι' αὐτὸ εἶσαι ἔτσι ταραγμένος;

Στέφ. Αὐτὸ ποὺ μὲ πειραζεῖ εἶναι μόνον ὁ στοχασμὸς πὼς ὑποφέρει πολὺ. Δὲν ἔχω στὴν ψυχὴ τόση κακία ὅση δείχνω κάποτε-κάποτε. (Μὲ τόνο καὶ κοφτά). Μὰ πὼς εἶναι ἡ Τερέζα ἀπαραίτητη γιὰ μένα, αὐτὸ εἶναι ψέμα κ' ἐντελῶς ἀπίθανο!

Βαλ. (με ύποβλητικό τόνο). Κ' ἡ ταπεινότερη γυναίκα μπορεῖ νά'ναι ἀπαραίτητη στὸν πιὸ περήφανο ἄντρα.

Στέφ. (σκληρά). Ἐσύ 'σαι ὁ φιλόσοφος τῶν ἡλιθίων. Ἄμε στὸ διάβολο! (Δίγη σιωπῇ.—Κάθεται στὸ γραφεῖο).

Βαλ. Σκοπεύεις νὰ ἐργαστῇς;

Στέφ....Ναί.

Βαλ. Καὶ θὰ μπορέσης νὰ ἐργαστῇς;

Στέφ. (με ἀλαζονεία ὄχι ἀληθινῇ)...Ναί.

Βαλ. (ἀνάβει τὸ ἡλεκτρικὸ φῶς πού εἶναι ἀπάνω στὸ γραφεῖο καὶ σβύνει ὅλα τᾶλλα).

Στέφ. (με τοὺς ἀγκῶνες ἀπάνω στὸ γραφεῖο, συλλογισμένος, ἐξαντλημένος, στηρίζει τὸ κεφάλι μέσα στὰ χέρια).

Βαλ. Καληνύχτα. (Ξεκινάει νὰ φύγῃ ἀπ' ἀριστερά. Ἄξαφνα σταματᾷ). Στέφανε!...Κάποιος ψαχουλεύει στὴν πόρτα.

Στέφ. (σὰ νὰ μιλήῃ μόνος του, με ἀγωνία). Ποιὸς εἶναι;

Βαλ. Μὰ ὁ κρότος ἐξακολουθεῖ... (Χύνεται νάνοιξη).

Στέφ. (τὸν προφταίνει γλήγορα, τὸν παραμερίζει, τραβᾷ τὴν ἀμπάρα καὶ ἀνοίγει τὰ δυὸ θυρόφυλλα)..

Τερ. (πού εἶταν ἐκεῖ, γαντζωμένη στὰ θυρόφυλλα, με τὸ σῶμα ξυλιασμένο, τὰ χέρια ψηλά, τὰ μαλλιά ξέπλεχα, ὅπως τῆς τὰ χάλασε τὸ καπέλλο πού τῆς ἔπεσε στὸ δρόμο, καθὼς ἀνοίγει ἡ θύρα, χάνει τὸ στήριγμα, ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ σκαλοπάτι, γέρνει ἀπάνω του καὶ γλιστρᾷ στὰ πόδια του, σὰ γονατιστή).

Στέφ. (βάζει μιὰ φωνή). Τερέζα! (Τὴν ἀνασηκώνει, τὴ σέρνει σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ τὴν ἀκκουμπᾷ ἐκεῖ καθιστή).

Βαλ. (μένει παράμερα, με τὸ φόβο μὴ φανῇ ἀδιάκριτος, μὰ ὅλος λαχτάρα καὶ ἀγωνία).

Τερ. (δίχως λέξη, δίχως πνοή, ἀσάλευτη, ἀνοίγει-ἀνοίγει τὰ μάτια πού δὲν ἔχουνε πιά ἀναλαμπή. Τὸ πρόσωπό της εἶναι σὰ νεκροῦ.—Λίγες στιγμὲς τρομερῆς προσδοκίας).

Στέφ. Τερέζα!... Δὲ μιλᾷς;...Γιατί δὲ μιλᾷς;...

Τερ. (σὰ νὰ ξυπνᾷ σαστισμένη). Εἶδα...εἶδα...ἓνα παιδάκι χαμένο στὸ δάσος. (Μὲ ξαφνικὴ μεταβολὴ ἡ φυσιογνωμία της παίρνει ἔκφραση φοβερῆς τρομάρας). Καὶ πῶς φρυσομανοῦσε ὁ ἄνεμος! (Ἐπειτα με χαϊδευτικὴ φωνή). Μὰ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου εἶναι ὥραϊα!...

Στέφ. (ξεσπώντας, ὅλος ἀντάρα). Βαλεντῖνε!...Τί εἶναι τοῦτο;...

Βαλ. (ὅλος φρίκη, τραβώντας τὰ μαλλιά του, μ' ἔντονη καὶ σπασμωδικὴ ἰκεσία). Θεέ μου!

Τερ. Ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου εἶναι ὥραϊα!

ΑΥΛΑΙΑ

Ἀκολουθεῖ.

ΜΕΤΑΦ. Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ